

רבינו עובדיה מברסגורה כלים כלי מתכות פרק יא תוספות יום טוב סא

צינונים

הקלספרא. ענת קד.
ויכרזו עש רפ"ז. וי"ז פכ"ז
פתי' טעמ' כ"ט. טעמ' ל"ג
ק"ה כ"ה ע"ה פ"י ט"ב ט"א:
ה עקב. ט"ז ע"ב ט"ב ט"א

חלופי גרסאות
ורקלספרא וכו' ג"כ
ורקלספרא סמארי ר"ח
ורקלספרא סמארי ר"ח
בראשו גרסאות ר"ח
וכו'. פתח בנתן עס כן
פתח. הרי הוא לו וכו'. עס
הרי הוא בכל הכלים
ומיפלא כצ"ל

תוספות חדשים
משנה ה (בהר"ב ד"ה)
ולר"מ כו' כשן כ"ע
כו'. ותמונ' לכו' אחזי
עקרב עמא. והרמב"ם רפ"ט
מכ"ב כנה הוא' דיש לה
עס כ"ע בני כוס לוי.
משפ"ט גמחים ד"ח להס
עס כ"ע. והרמב"ם כנה
גורס לכו' סגור לכו'
עכ"ל. ולפי' כל משפטי
הס. וכ"כ הרמב"ם וע"כ
כ"כ:

הפחת. והפין נכנס בתוך הפורגל: שומטת מפתח זה ותולה
בחיבור. ע"י גרירה בלבד. דלטול מן הגד הוא. אבל לטול
גמור לא. ור"ט שרי אפילו לטול גמור כי ארמיה. ושמו הוא הגל
לאשמעין הכא דקלוסטרט עמאה דתן ברשא. לאו דברי הכל היא
אלא פלוגתא דרבי יהושע ור"ע דלר'
יהושע טהורה. דכי היכי דלא משוי לה
מנא לענין שבת. ה"ל לא משוי לה מנא
לענין עומאה: עקרב עקרב של פרומביא.
מתג ורסן ופרומביא. אחד הן.
והבבול הגננס צפי הבמה בקרא
עקרב: ולחיים. מחזירים לעקרב
כמין שני עסין מלויירים. אחד מכלן
ואחד מכלן על לחיי הבמה עשויין לנוי והן טהורין כשן צפני עלמן.

פיקה
והסמ"ך בשב"א והס"ל בל"ר והר"ש בקמ"ז: ותולה בהרבו. נקודת פתח
בלמ"ד ובמסין בה"א גרס"י: לה: בפי' ר"ע ד"ל. ושמוא אחת תנא לאשמעין
וכו' עד סוף. אמר המלקט וכן משמע בדיא בתוספתא דקתני ר' טרפון

הפחת. והפין נכנס בתוך הפורגל: שומטת מפתח זה ותולה
בחיבור. ע"י גרירה בלבד. דלטול מן הגד הוא. אבל לטול
גמור לא. ור"ט שרי אפילו לטול גמור כי ארמיה. ושמו הוא הגל
לאשמעין הכא דקלוסטרט עמאה דתן ברשא. לאו דברי הכל היא
אלא פלוגתא דרבי יהושע ור"ע דלר'
יהושע טהורה. דכי היכי דלא משוי לה
מנא לענין שבת. ה"ל לא משוי לה מנא
לענין עומאה: עקרב עקרב של פרומביא.
מתג ורסן ופרומביא. אחד הן.
והבבול הגננס צפי הבמה בקרא
עקרב: ולחיים. מחזירים לעקרב
כמין שני עסין מלויירים. אחד מכלן
ואחד מכלן על לחיי הבמה עשויין לנוי והן טהורין כשן צפני עלמן.

שולמית
והסמ"ך בשב"א והס"ל בל"ר והר"ש בקמ"ז: ותולה בהרבו. נקודת פתח
בלמ"ד ובמסין בה"א גרס"י: לה: בפי' ר"ע ד"ל. ושמוא אחת תנא לאשמעין
וכו' עד סוף. אמר המלקט וכן משמע בדיא בתוספתא דקתני ר' טרפון

אליהו רבא
שומטת מפתח זה ותולה
בחיבור. ע"י גרירה בלבד. דלטול מן הגד הוא. אבל לטול
גמור לא. ור"ט שרי אפילו לטול גמור כי ארמיה. ושמו הוא הגל
לאשמעין הכא דקלוסטרט עמאה דתן ברשא. לאו דברי הכל היא
אלא פלוגתא דרבי יהושע ור"ע דלר'
יהושע טהורה. דכי היכי דלא משוי לה
מנא לענין שבת. ה"ל לא משוי לה מנא
לענין עומאה: עקרב עקרב של פרומביא.
מתג ורסן ופרומביא. אחד הן.
והבבול הגננס צפי הבמה בקרא
עקרב: ולחיים. מחזירים לעקרב
כמין שני עסין מלויירים. אחד מכלן
ואחד מכלן על לחיי הבמה עשויין לנוי והן טהורין כשן צפני עלמן.

ראשון לציון
משנה ד (ה"ב ד"ה)
שומטת מפתח זה ותולה
בחיבור. ע"י גרירה בלבד. דלטול מן הגד הוא. אבל לטול
גמור לא. ור"ט שרי אפילו לטול גמור כי ארמיה. ושמו הוא הגל
לאשמעין הכא דקלוסטרט עמאה דתן ברשא. לאו דברי הכל היא
אלא פלוגתא דרבי יהושע ור"ע דלר'
יהושע טהורה. דכי היכי דלא משוי לה
מנא לענין שבת. ה"ל לא משוי לה מנא
לענין עומאה: עקרב עקרב של פרומביא.
מתג ורסן ופרומביא. אחד הן.
והבבול הגננס צפי הבמה בקרא
עקרב: ולחיים. מחזירים לעקרב
כמין שני עסין מלויירים. אחד מכלן
ואחד מכלן על לחיי הבמה עשויין לנוי והן טהורין כשן צפני עלמן.

בועז
שור. ונ"ל דכנרתם של רוחונו. דלע"ז דברול ספספו על עץ. לדידכו
מקבל עומאה היינו דוקא בעץ המטופה ממחכת. דמדאי' טרירין קרא בשולתן
רשאי לטול כליו כיום נחור.
וכו' וכשנה עס גבר נחור.
וכו'. פתח בנתן עס כן
פתח. הרי הוא לו וכו'. עס
הרי הוא בכל הכלים
ומיפלא כצ"ל

ישראל
שור. ונ"ל דכנרתם של רוחונו. דלע"ז דברול ספספו על עץ. לדידכו
מקבל עומאה היינו דוקא בעץ המטופה ממחכת. דמדאי' טרירין קרא בשולתן
רשאי לטול כליו כיום נחור.
וכו' וכשנה עס גבר נחור.
וכו'. פתח בנתן עס כן
פתח. הרי הוא לו וכו'. עס
הרי הוא בכל הכלים
ומיפלא כצ"ל

תוספות
משנה ד (ה"ב ד"ה)
שומטת מפתח זה ותולה
בחיבור. ע"י גרירה בלבד. דלטול מן הגד הוא. אבל לטול
גמור לא. ור"ט שרי אפילו לטול גמור כי ארמיה. ושמו הוא הגל
לאשמעין הכא דקלוסטרט עמאה דתן ברשא. לאו דברי הכל היא
אלא פלוגתא דרבי יהושע ור"ע דלר'
יהושע טהורה. דכי היכי דלא משוי לה
מנא לענין שבת. ה"ל לא משוי לה מנא
לענין עומאה: עקרב עקרב של פרומביא.
מתג ורסן ופרומביא. אחד הן.
והבבול הגננס צפי הבמה בקרא
עקרב: ולחיים. מחזירים לעקרב
כמין שני עסין מלויירים. אחד מכלן
ואחד מכלן על לחיי הבמה עשויין לנוי והן טהורין כשן צפני עלמן.

אחרונה
שור. ונ"ל דכנרתם של רוחונו. דלע"ז דברול ספספו על עץ. לדידכו
מקבל עומאה היינו דוקא בעץ המטופה ממחכת. דמדאי' טרירין קרא בשולתן
רשאי לטול כליו כיום נחור.
וכו' וכשנה עס גבר נחור.
וכו'. פתח בנתן עס כן
פתח. הרי הוא לו וכו'. עס
הרי הוא בכל הכלים
ומיפלא כצ"ל

משנה
ורקלספרא שומטת מפתח זה ותולה
בחיבור. ע"י גרירה בלבד. דלטול מן הגד הוא. אבל לטול
גמור לא. ור"ט שרי אפילו לטול גמור כי ארמיה. ושמו הוא הגל
לאשמעין הכא דקלוסטרט עמאה דתן ברשא. לאו דברי הכל היא
אלא פלוגתא דרבי יהושע ור"ע דלר'
יהושע טהורה. דכי היכי דלא משוי לה
מנא לענין שבת. ה"ל לא משוי לה מנא
לענין עומאה: עקרב עקרב של פרומביא.
מתג ורסן ופרומביא. אחד הן.
והבבול הגננס צפי הבמה בקרא
עקרב: ולחיים. מחזירים לעקרב
כמין שני עסין מלויירים. אחד מכלן
ואחד מכלן על לחיי הבמה עשויין לנוי והן טהורין כשן צפני עלמן.

תוספות חדשים

[בהיותם דה] ומצופה כו' פירושים מורכבים כו' וכו' במל"מ פ"י מה"כ ס"ב

אלוהו רבא

ו' והאימיה. הוא כמו כר שנים ארבעים השנים: אם יש לה בית קבול כנפים כו'. דמאפיין טהורים משום דהוה ככלי עץ אבל אם יש בה בית קבול כלי עץ נמי עמא:

תוספות רע"ק

משנהו [אחת לג] תי"ח סד"ה ומצופה בריש (ס"ב) ז"ל פ"ב :

כמאן. וכיוצא בזה במ"ז פלוגתא דרבי טרפון וחכמים. ולריך עיון: ומצופה. לשון הר"ב א"ס של עץ ומלופה במתכת עמא טהורה. דבחר עקרא אזלינן וכו'. וכן פירש עוד לקמן גבי מלופין לחליל. ולא פירש כן לעיל מ"ד במלופה דקלוקטרא. ושם הרחיב דלתא פהם שני פירושים מורכבים דלפי מה

ומצופה (י) טהורה (ט). הברוש (ח). והאימיה (ז). והמקל (ו) וסימפוניה (ה). וחליל (ד) של מחבת (ג) טמאין. ומצופין טהורים (ב). סימפוניה. אמיש בה בית קבול כנפים (א). בין

הכלי אזלי שהוא של עץ ולא חשיב יש לו בית קבול אע"פ שהוא חלול כיון שאינו עשוי לבית קבול: אם יש לה בית קבול כנפים. כלים דקים קטנים כדמות כנפים נוהגים בחוך המפונות. שמשיעיים להשמעת קול הגגון. ואם עשו בחוכה מקום לבית קבול. של כנפים (* נדע עקרא ** נדע הוא של

ולא חשיב יש לו בית קבול. אפרש בסמוך: אם יש לה בית קבול כנפים. הרביב ב' פירושים בפי' מלופה. ולפי' לא דק ג"כ הר"ב בזה שמפרש א"ס יש לו בית קבול כנפים. שהרי כבר כתבתי לעיל במ"ד. דהרמב"ם שכובר שכתב הטוהרה הוא החפוי סובר הוא שאפילו יש לו בית קבול החפוי מטהרו. אבל הרמב"ם מפרש א"ס היתה בית קבול כנפים תטמא. ואפי' היה מלופה. מפני זה הבית קבול אשר הוא בלתי מלופה. לפי שאלו המקומות א"א שימפו. ואמנם החפוי מחוץ הכלי ע"כ: כנפים. פי' (* ז"ל אפי' הר"ב

מלאכת שלמה

והיית פיקא דקתני עלה בתוספתא ר' עקיבא מפרש דתרי תנאי אליבא דר' עקיבא ע"כ: עיובה. פי' הרמב"ם ז"ל הוא הכלי שסורכין עליו הפשתן או האמר נפן בעת השויה. ובערוך אימה יש ששנים עימה פי' נשון מקרא עמאה

יבין

והפיקה עשוי למכלית אחר. להכניד הפך שפ"ו יהיה החט שזר. לפיכך לא הו"ל כמשמש: (ג) הוא פלך וזוהו עיון מקל קטן שסורכין עליו חוט הגטווה (ג) הוא לטורא דקה כעין מהט עקים בעיקרו. ולריכין לו באריגת משי. וי"א שהוא המקל הארוך בכרוך עליו האמר או הפשתן שממנו טווין הרוט על הפלך: (ג) הוא מהכות וכדמסיק. אבל מקל של עץ טהור מכלים [כגמט ס"ז א'] (ג) כלי זמר: (ג) אטולו קאי (ס) ואע"ג דכל הכלים טהורין [כגמט י"ג] ומ"ט דקט הק. ג"ל דה"ט מדרס"א דדוקא בא"ל האפוי לתשמיש הכלי. אבל הקך כולם הרי האפוי מהגי להשמישו. דבפיקא ט"ט ואימה ט"ט טפי לטוות כשהכלים הללו ממתכות וכבדים. וכ"כ מקל לעיל לפי מתכות שבו לחזקו כדי לתמוך עליו יפה. או כדי להכות בו בכח [ע"י ס"ד מ"ג] וכ"כ בכלי זמר מועיל האפוי לללל טפי הקול [ע"י ע"ג] והו"ל דבכל כה"ג לא הו"ל כמו שאינו קמ"ל: (א) שמיחין בב"ק

משנה

מטוס שהפיקה של מתכת ואין דרכה להיות של מתכת לעולם שהטויה נעשות שאומצין את הפך נאזיר ושוין וא"א הוא של המתכת מחוץ כוונת א"א לטוות שמכניד על סיד וגם פעמים שמכניד על החוט השניו ופסקו וכו' להכמים דכונדה מבטלה מתורה כלי דלא מוצא לתלמדה. ור"ט סבר דלא מבטלה כיון דלכעלים טיחא להו בשל המתכת אפי' לטעום אין דרכה בשל המתכת כתר בעלים אזלינן. ולפיכך דמתני' דיקא הכי דננאי אריזא דמפרש הכא פיקה של מתכת ובטלהו כלים דמתני לעיל ולקמן כגולי פרכין לא מפרש של המתכת דמתנייהו נמי משמע של המתכת נינוה דכל האו פרכא במתכת אייני: אלא הכא מטוס דעיקר פלוגתיהו מטוס טהור של מתכת דלחו אורכה כהני וכדפי'. אבל בשל עץ לא"ט עמא. והיינו דקתני סופא הכוז והאימה והמקל וכו' של מתכת עמאין מטוס דכל הני נמי דרכן לעשותן של עץ וקמ"ל דבהני מודו חכמים דא"ס הם של המתכת עמאין דדוקא בפיקה מטוהי דכונדה מרובה ומכניד הכנה אבל הני עהם דקין אפי' של המתכת אין מכנידון ולהכי לא חשיב ציורה כדרייהו שלעולם היא של המתכת. ומתכת שהמא דפיקא דמתני' איירי שמהוכרת כטוס ונציטורא כדרכה דבשל עץ עמאה ובשל מתכת טהורה. ואזלי לפי' הר"ב מ"ב מיידי שהפיקה היא שמתכת בפ"ט שא"ל לריכה שם לוי ובמתוכנין מודו חכמים דמתמא. וא"כ ה"ל למיתני ובשעת הניחין הכל עמא: (א) ומצופה טהורה. פי' הר"ב שהיא של עץ ומלופה מתכת ולביל בקלוקטרא פי' של המתכת טהור ומלופה מתכת עמא. היינו מטוס דמתכת פיקה היא של עץ אכנסה לה בשל עץ וה"ה מתכת טהור ועמא. וכ"כ למתי דפי' לביל דפיקא סתרת הפיקה מטוס שהיא של המתכת שפיר תני דזימנין דשל עץ נמי טהורה א"ס היא מלופה. ומי"ט שכתב דר"ב אזיל כהן בשעת הרביב"ם. ולא ידעתי מהו דלון חילוק בין עשה הרמב"ם לשפת הר"ס אלא לטעון כלי קבול להרמב"ם כלי קבול נמי הציפוי מטהרין. והכא מיידי בשפועין ולקמן ג"כ ישיג בזה של הר"ב במס. ובעיקר דין זה דמלופין טהורין לפי פי' הר"ב כהן

בועז

פרומציה עממה טהורה. לא חקאי דיוקא דרישא וסיפא אהרדי. דהרי ברישא משמע דרק עקרב מק"ט. ולא פרומציה. ומלחיים כסיפא משמע אריכה. דיי"ל דבכל כה"ג אמרינן נעשה (כנייה כ"ד ב'. וקידושין ד"ה ב') וה"ל מיינן למימר דיוקא דרישא. הא פרומציה נעשה כלחיים וטהור. אלא לר"ב דס"ל דל"ק בלמת גס פרומציה עמא. קשין אהרדי דיוקא דרישא

ישראל

והיית פיקא דקתני עלה בתוספתא ר' עקיבא מפרש דתרי תנאי אליבא דר' עקיבא ע"כ: עיובה. פי' הרמב"ם ז"ל הוא הכלי שסורכין עליו הפשתן או האמר נפן בעת השויה. ובערוך אימה יש ששנים עימה פי' נשון מקרא עמאה

אחרונה

ובליל בקלוקטרא משמע דבחר עיקר אזלי' והציפוי העמא אינו עמא. ולקמן רפ"כ כפ"ב הר"ב דבחר הציפוי אזלינן. וכבש חו"ט שם דכשני מיידי אזלינן בחר הציפוי. ולא פי' מאיזה טעם לחלק בין שני מיידי למין אחד. ובלמת אין צורך לחלוק זה אלא לציפוי דהכא אינש עשוין אלא לטוי כמ"ס הר"ש לעיל כמו שמתניין כלי כסף לטוי ובהא פשיטא דלזולי' בחר עיקר הכלי שפ"ט עמא של כלי. אבל כפ"כ"ב שלמן שמיפשו בשש לאו לטוי עמיד אלא שהשם מקרא ושומר האוכלין שלא יכריחו כדאמר' במס' מדות א"כ השיש שטעין לצורך הוי עיקר הכלי ואזלינן בחר'. והיינו נמי דכסף מס' הגיגה דמתני לה לשלמן של מקדש דלחר כהם דלזולי' בחר ציפוי של זהב אי לאו דקריכוו דהמנא עץ. נמי מה"ט הוא כיון דל"א לו בלא ציפוי שכן היא המלוא ובלא ציפוי לא מתקיים המלוא ואינו חשוב בשלן א"כ הציפוי הוא כמו עיקר הכלי. וכן בפ"ב דבינה מ"ט ריחים של פלפלין עמאה מטוס כלי מתכת ופי' כש"י ציפוי המתחון הוא של המתכת. האם נמי המתכת הוא עושה המלאכה שמתקין וימנין בה ואין כח העץ יפה לשחוק כמו המתכת אזלי' בחר הציפוי. ולפי עשה זו דכל שהציפוי הוא לטוי אזלי' בחר עיקר הכלי להקל בחר דפיקא וקלוקטרא. כ"ס דלזולי' בחר עיקר הכלי להחמיר כיון כלי קבול של עץ שטיפה לטוי ככסף או כדביל עמא ואין הציפוי מטהרו דבחר עיקר הכלי אזלינן. וכו' לטוי הכלים אפי' כלי עץ הרמב"ם בתנורו פ"ד מה"כ דין ד' כבש דהציפוי מטהר כל הכלים אפי' כלי עץ שיש לכן בית קבול דמתמאין מדינה כשיצפן הציפוי מנעולן וגמו שהציפוי עמא סבור כך הכלים עמאין טהורין ומייתי לה מקרא דכל אשר יעשה מלאכה כהן פירש לחפוי הכלים וכתבו הר"ב לקמן ספ"ו. ומ"מ אין הכרח מהאי קרא אלא דכסויין טהורין אבל מל"ל שיפשה גס את הכלים. ולא מלאחי מי עבידה ראיס לדברי רבותי מנין לו זה שהציפוי מטהר הכלי. ולע"ל נראה שמתכונתו הוליא זה דרך דמלופין טהורין מני לה הכא בלמת זימני לעיל בקלוקטרא והכא

ר' עובדיה מברטנורה כלים כלי מתכות פרק יא תוספות יום טוב סג

ציונים

ח קסדא מיי' ע' פ"ח כ"ו:
ולחיים ע' פ"ח כ"ג: כלי
המלחמה ע' פ"ח כ"ו:
כל תכשיטי ע' פ"ח כ"ג:
מ"י ע' :

הילופי גרסאות

ח קסדא נכל' גר' קסדא .
כל תכשיטי נשים ט' כ"ג
ואלו הן תכשיטי נשים
קפלאות ט' .

תוספות חדשים

[מסנה ה] ולחיים . טן
לוחות ברזל יבסו בו החום
(המב'ס) : [בר' ר' ד"ת]
בגפיון כתי' שוקים טו' .
וכ"כ הרמב"ם לכל נס'
גמא אש' מפרש פירוש
אחר . ע"ן ע' .

תום' אנשי שם

ח בר' ר"ה ולחיון כו'
טו' על לחיון . והרמב"ם
פ"י לוחות ברזל יבסו החום
וק"ק דלא הוה דומיא דלחיון
לדעיל מ"ה כמ"ס הוא ז"ל
ע"מו ע'ס ובחבור פ"ע חור
ופ"י כמ"י הר"ב (פ"ל) .

נזארים והלכה כחכמים: קני מגורה שהורים. שאין להם שם בפני
עלמן. והגן לעיל בר"פ כל כלי מתכות שיש לו שם בפני עלמן. עמא:
הפרח. מקום מושב הגר שבראש המגורה פרח שמו: בסים. רגלי
המגורה שהיא יושבת עליהן: ח קסדא. כובע נחשת שנותנים אנשי
המלחמה על ראשן: ולחיים. טסין
של ברזל. שנותנים על לחייהן: ואם
יש בהן בית קבול מים. ששותין בהם
מים במלחמה: כידון. רומח קטן שביד
השרים והמלכים: ניקון. כמו קינון.
לשון ומשקל קינו (ש"כ כף). והוא הברזל
שבתוך הרומח: מגפיים. בתי שוקים
של ברזל שטשאי' אנשי המלחמה:
תכשיטי נשים. אש"פ שאין עשוין
למלאכה אלא לניו. מרביצין להו מקרא.
דכתיב (במדבר לא) וכל אשר לא יבא
באש הטבירו במים: עיר של זהב. כמין עגרה כוונת הנשים
בראשן עשויה כגורת ירושלם: קטליות. חוטאים של זהב שנותנות
סביב הלאר ומפני שהאשה חוקקת עלמה בזה כד' שהראה בטלת
מלאכת שלמה

[המלחמה]. הרמב"ם: גזומים. לשון הר"ב יש מהן נזמי האף
יש
יש מהן נזמי האף. ויש מהן
נזמי

ח קסדא. כלי יו"ד גרס' לה: ולחיים שהורים. שאין להם שם בפני עלמן:
הכידון. פשוט הוא שהוא בדל"ח וכדכתיב וכידון נחשת: והשיריון. לגע"ד
דגרס' לשון יחיד כחבריו השגויין במשנה ברזל ברש"א. וכן הוא בקצת דפוסים:
כל תכשיטי נשים וכו'. ע"ן בשבת פ"ב במה אשה דף ג"ט א"ס הוה מאי

ב עומאה בכל מקום מק"ע. משום המלוסית דהמחזר לעמא עמא [פי"ב
סמ"ג]: ע"ב) ר"ל הקנים כשהן מפורקין מהמגורה המק"ע. מדלחן להם
שם בפ"ע [לעיל ט"ו ה'] : ע"ג) מקום השמן והפחילה: ע"ד) מושב רגלה
הרחב: ע"ה) אף דגם הגך אין להן שם בפ"ע. עכ"פ יש להן ב"ק. וא"ל
לכ"ק שם בפ"ע: ע"ו) כובע נחשת שלובשין במלחמה. וקמ"ל אף
ע"ח) מדלחן להן שם בפ"ע: ע"פ) לשהות בהן במלחמה [ומללה הוה סני ליה למתקן ב"ק לחודא ע"מ כחוס' לטיל ס' מ"ח]: פ) הגח והדר מפרש
כגון הכידון וכו': פ"א) רומח קטן: פ"ב) הוא הברזל המיוחד שבראש החנית: פ"ג) בתי שוקים מברזל שלובשין במלחמה: פ"ד) פאלנער ב"א:
פ"ה) מק"ע. כגון עיר וכו': פ"ו) עשוי ככתר בתמונת ירושלים שמושבת בראשה: פ"ז) שלשלת של מחכת עשוי חוליות תוליות שהלשם האשה סביב
טן

חס על כלי. והרמב"ם שפירשו כתב שקטנות אלו אינם תנועה אלא יטעו
אופן קצתן על עץ וקצתן של מתכת והוא שאמר אם ה' מלוסית שלו של מתכת
ע"כ. אבל בחטור לא הזכיר שהם של כסף או של עץ ולא העתיק אם ה'
מלוסית של מתכת והסתיימה לטעם נראה דמיי' שגוין של מתכת והחילוק
בין מלוסית שלה לקב נראה דמפרש לה אקין עגולה וכו': כיוצא בו קני
מגורה ערוכין. קצת קשה לדעיל מ"ה. בעקרב ולחיים נמי הני דפפני עמון
סרוכין וכשעת חבורן עמאין ואמאי לא הני סך דכיוולא בו קני מגורה ההם .
ו"ל דקך דקני מגורה דמי לקרן דפליגי בה ר"ט ותחיים והיינו כדפ"י לפיל
דכדדוע יבול להחזירה פליגי תמוס שלא פיש שדעמו להחזירה . וה"ל קני
מגורה ל' ערפון בפני עמון נמי עמאין דכתובין כשני דהדוע יבול להחזיק
ואליה דמכתיב הני דסרוכין . ולהכי לא הני לה לפיל גבי לחיים ופקרב דהתם
מורה ר"ע נמי דלחיים ערוכין כיון שיכול להשתמש בעקרב בלא הלחיים לא
קיימי סתמייהו להחזיק אר"כ פירש אבל קין וקב שלה סתמא קיימי להחזיר
גהם עיקר השמיע וכן קני המגורה ובהא ס"ל ל"ט עתה כהפרש דמי:
הפרח והבקים עמאין. נראה דלאו בפרש בפני עמון קאמר בלא הבקים דמשמע
דגם הפרח יש לו שם לוי . אלא הפרח והבקים מתבדלין זה לזה והפרח הוא נר
המלחמה שהוא מנוף הבקים . אלא שהבקים שנלדדים יעילו וקמ"ל דהקנים
ערוכין והפרח ששם הבקים עמאין ששם גוף ולחיים ע"כ ח' ולחיים ערוכין .
נ"ל השעם שאין עליהן עורת כלי . ואם יש בהם בית הכול מים עמאין . אר"כ
שעיקר הבגן על הלחיים וקילו שלהן אינו אלא לפרקים אש"פ עמאין . וכ"ל
כפ"ב מ"ה גבי כוסיון . והרמב"ם בחטור פ"כ כ' לחיים ערוכין שאין להם שם
כפ"ב ע . ואם יש להם בית קבול עמאין שהתקבלין א"ל שיהא להם שם בפ"ע
כדפ"י נתי"ב . אבל לא ידעתי איהם שם לוי יש ללחיים והפער ששם מתבדלין
לקסדא וא"כ ס"ל למייתי וכשעת חבורן הכל עמא : כל תכשיטי נשים עמאין .
פ"י הר"ב דמרבין להו מדכתיב וכל אשר לא יבא וכו' כ"ג מן הספרי .
תשמע דלי לאו ריגוא ס"ל תכשיטין גרימי משאר כל הכלים שהם עשוין למלאכה
או למלכות לטקך . אבל תכשיטין דלאו למלאכה קיימי ובקרא כתיב גפ' שמיני

והוא שם המלחמה. הרמב"ם: גזומים. לשון הר"ב יש מהן נזמי האף
יש
יש מהן נזמי האף. ויש מהן
נזמי

והחוליות אינם מקבלים וסמאה אוי בשל החוט אצלם כמו שנשנה בכמה משניות לפני זה וא"כ אמר שירי קבלא כבלא צואר קטנה אוי בשל החוט כנ"ל ושהור אבל כשלא נשאר אוי אינו בשל החוט דואיל ולא רואי כנ"ל וסמא החוט ור"א סבר דאפילו אחת סתור הדום דכפל לחיליא דואיל וכך תולין . וכך נ"ל והש"י יודע האמת :

העדה מן הקדרה : הקדרה שמהא . שהרי יש לה בית קבול . ולא מפני שהיא מתכשית נשים שהרי חניה רחיה להכשית כמות שהיא : והעדרה שמהא . שיש לה שם בפני עצמה : צינורא . ראש הגזס הנכנס בנקב האון או בנקב האף . ולפי שהוא עשוי כמזג קרוי לעורא . תרגום מולגותיו לטריייתיה :

שהורה שאין לה שם בפני עצמה והעשוי במין אשכול . נוס העשוי ד' או ה' גרגרין זה [ע"ג זה] כמין אשכול ונפרק טהור שאין לכל גרגרין וגרגרין שם בפ"ט והוא אינו ראוי לתשימש משנפרק :

הר"ב שהרי יש לה בית קיבול . דהי לא חימא הכי אף על גב דכלי מהכות פשוטיהן טמאין כדתן צריש פרקין . זו לאו כלי הוא :

מלאכת שלמה קדרה שמהא וכו' ובעדרה שמהא וכו' . יש גורמים הקדרה שמהא והעדה שמהא : כלי בית קבול . אינו דלא גרסי מלת בית . ומנקדים הלמ"ד בחירק : צנורא טהורה . בתוספתא פליג ר"א לחתני' דלגורא של נוס שמהא בפ"ט ואינו

הר"ב שהרי יש לה בית קיבול . דהי לא חימא הכי אף על גב דכלי מהכות פשוטיהן טמאין כדתן צריש פרקין . זו לאו כלי הוא :

מלאכת שלמה קדרה שמהא וכו' ובעדרה שמהא וכו' . יש גורמים הקדרה שמהא והעדה שמהא : כלי בית קבול . אינו דלא גרסי מלת בית . ומנקדים הלמ"ד בחירק : צנורא טהורה . בתוספתא פליג ר"א לחתני' דלגורא של נוס שמהא בפ"ט ואינו

י ב ין תפארת ישראל בועז

שטרפו ע"ו ויו יחד עם העדה עשוי כקיריה קטנה שיש בה ב"ק : צח) ולא משום כלי תכשיט דהרי אינו ראוי לתכשיט . מוד"א לתלותו באון . מיהו ע"כ מייירי שב"ק שלו עשוי לקבלה . שהאשה נותנת לתוכו דברים של ריח . דל"כ ב"ק שאינו עשוי לקבלה אמק"ט [במזכ"ס כליה פ"ב ה"ג . והלא כמשמע לכאורה שם רפ"ח] : צ"ט משום הכשית מרחי עדיין בפ"ט שתלתה בצוניה בלגורא שבו : ק) ר"ל ואם הוא שצדאש העדה שמתכשיתו בנקב שצוניה . נפרק מהעדה : קא) ר"ל ואם הגזס עשוי כאשכול שצדאש גרגרין תלויין בצנורא : קב) שמהפרק גרגרין היחודים כולן מהלגורא : קג) דכל גרגר יחודי אינו ראוי להתקטט בו ואמק"ט :

היד הוא . ונחומס נמנדר (ל"א פ"ב) פירש"י דהיינו קשום הרגל . ועל כרחק שפירס כן רבינו מלשון אגד . והנראה לי מכל זה שצדאש מני שלשלת של קשום היה להם . יש שקטרו סביב הוואר . ויש סביב הזרוע . ויש שקטרו משוק לשוק . וכולן נקראים בעברי אגדה או אלגדה . ובארמית נקרא שירין או שירים . ובגלית קבלא פירשו דנותיהו בש"ס (שבת נ"ט ז') מאי קבלא . מנקטא פארי . ופירש"י הכס דפארי הינו ברוספלאטן בנ"א . והוא תכשיט מוחזק שתולה על החזה . ומחוקת אותו ע"י הקבלא שנקשרת על הפארי סביב להוואר . וכן האכתיבתי קרא (ישעיה ג' פ"ב) הפאריים והאלגדות שהן השירים שאוחזין הפאריים וא"כ הא דקאמר הכא ופירי קבלא . ר"ל השלשלת שמתמטתין בה לקבלא . דהיינו סביב להוואר . והוא כולו עשוי מפצעות קטנות מחוברות יחד ודלמתי . שכל א' וא' כלי בפ"ט הוא . ר"ל מדהוא גדול ראוי כל אחד לקשום והו"ל כלי . אבל נהך צבא דלגיני בה ת"ק ור"א שכל השלשלת הוא רחוק מפצעות קטנות . אין פצעת א' מהן ראוי לקשום . להכי מנריך ת"ק שיהיה בו כדי ליקטט סביב כל צואר ילדה קטנה . ור"א ס"ל דגם צויה סני בפצעת א' . מטעם שכן תולין לפעמים צואר ילדה קטנה . אף שאין מורגלין בך . ולהכי לא שייך לומר בו כלישנא דלעיל . משני שהוא כלי . דמדאין מורגלין ללבן כך . לא נאות לו שם כלי . עכ"פ מדלפעמים מקטטין בו ילדה קטנה להכי מק"ט :

משנה אחרונה לקבלה כיון דפשוטיהן טמא ויש לו בית קבול לא גרע מפשום : העשוי כמין אשכול . שהגרגרים קטנים מאד ואחת מהן לא מציא כלל הלך לא דמי בכעדה דלעיל :

הלבחא גבירחא כללא דפרק יא פ"א משנה א כלי מחכות גם פשוטיו מק"ס . ותודו לטוי"ש . אף שנמאט שלא כפומאית מת :

משנה ב כל פשוטיו כ"ס אמק"ט רק כשיש לו שם פרסי וכל העשה לחברו לקרקע אמק"ט אף כשעדיין תולש :

משנה ג כלי מחכות שנעשה מחכות שאמק"ט . אין בו חשש פומאית ישנה . אפי' משלפני פניו חוששין לטוי"ש . ובסמוכא אם מברול חדש או כפלי טהור . ר"ל ס"ס .

משנה ד ברזל ישן מעורב בין עם ברזל טהור או עם מאכל טהור . או עם דבר שאמק"ט . אוליין בחר רובא . כלי מחכות שעשוי לתשימש קרקע .

תם לטאר תשימי . מק"ט : פשוטיו כ"ס פצוזה מחכות . אמק"ט כ"ס . סתור שתולין ברית . אינו כחשמיש קרקע . קלוגס שתוחבין אותו לפני הרלת לסגור ויהא ככלי לשבת ולפומאית . ואם הוא של מחכות מק"ט . ובמצופה טהורה :

משנה ה כל תכשיטי בחמה שיש בו צורך קצת גם לאדם מק"ט . ולא כשעשוי לבד לתשימי . ובפומאית יחד מק"ט :

משנה ו כדור מחכות שפ"ף עץ ה"ל מחכות המטשטש עץ ואמק"ט . פשוטיו כ"ס העשוי לכורך עליו פסוזה או ששי' . או מקל מחכות לחסוך אדם עליו :

פ"א משנה א כלי מחכות גם פשוטיו מק"ס . ותודו לטוי"ש . אף שנמאט שלא כפומאית מת :

ב קנה. שם ה"ח: אונקלין.

שם ה"ט: אונקלין.

חלופי גרסאות

מפתח גר"ל ג"פ מ"ב ע.
במ"א מפני גר"ל ש"ח ונ"ד

תוספות חדשים

פ"ב [משנת א] אבל אם
היו שנים. אם היו שנים

אליהו רבא

שזה מפתח אחד. (כמוני
מחוללה אחת בן פירס

תום' אנשי שם

קענו שמיאן במה דאכבר
לה ה"ש שהוא קענו תמיד

[ד"ה הסיפוטות]: ב אונקליות.
הכח הר"ב דהכי גרסי' ול"ג
אונקיות. אבל הרמב"ם והר"ש גרסי' אונקיות.

בזמן שהוא מפתח אחד (י).
אבל אם היו שנים (יח).
או שקשר חלזון (יט). בראשה.

ומעלה כצורך. והטבעת שבו
העשה של ברזל חלוי.
זוהי הרחק הטבעת שבו העשה של ברזל.

מלאכת שלמה

נראה לפרש משהו מזה שזו
משהו מזה שזו משהו מזה
שזו משהו מזה שזו משהו מזה

דסחמא עשויה לניו וסכשט לכלי:
מפתח אחד. מחוללה אחת.
דשללת בחוליה אחת לא עבדי אינשי.

בזמן שהוא מפתח אחד (י).
אבל אם היו שנים (יח).
או שקשר חלזון (יט). בראשה.

ומעלה כצורך. והטבעת שבו
העשה של ברזל חלוי.
זוהי הרחק הטבעת שבו העשה של ברזל.

מלאכת שלמה

נראה לפרש משהו מזה שזו
משהו מזה שזו משהו מזה
שזו משהו מזה שזו משהו מזה

יבין תפארת ישראל בועז

הכל נעשה שמוצרי להעץ מיירי.
מיכו מדקאמר קורח לשון יחיד.
ולא כדגרנו. ועוד דלא חילק

בעלי בתים תמיד נשאר קבוע
בשלהם שבטתה. שלא הגב המדה.
לפיכך ה"ל השללת השמישי קרקע

משנה אחרונה

שנים בהם. אלא שיש לזקק לפי
ה"כ דמחא מפני אונקיות היינו
המסמכים

שהארץ מונח עליה. של מתכת: טמאה. שהרי היא עשויה לתשמיש: **ה** שהתקינו. שעסק ראשו או חדרו כדי שיהיה פותח ונוטל בו: העשוי לשמירה. לסימן לראות אם נכנס שם אדם. אם לאו. שאם לא ימלאנו כמו שהניחו. בידוע שאדם צא לשם: עד שיצרפנו. באש לנורך זה. והלכה כחכמים:

טמאה (ט): ה' מסמר שהתקינו להיות פותח ונוטל בו (ט). **טמא (ט):** העשוי לשמירה (ט). **טהור (ט):** מסמר שהתקינו להיות פותח בו את החבית. ר"ע מטמא. וחכמים מטהרין עד שיצרפנו (ט). **מסמר של שלחני (ט):** מטהור (ט). **ורבי צדוק מטמא (ט):** שלשה דברים ר' צדוק מטמא (ט) וחכמים מטהרין. מסמר של שלחני. וארון של גרוסות. ומסמר של אבן השעות.

לדמקת הריחים מ' סאה. טמאה. דבחר עגלה חזוין שהיא של מתכת. וכלי מתכות לא התקשו לשק. ולא בעינן בהו מיטלטל מלא וריקן. ואפילו הרחם של עץ מקבלת טומאה דבחר עגלה גרידא. **ע"כ:** ה' מסמר שהתקינו וכו'. לשון הרמב"ם בריש פ"י מהל' כלים. מסמרות שמתקין בהם התקנה העשוין לתקוע אותן בעניים. חזוין מקבלין טומאה וכו'. ואם התקינו להיות כלי בפני עצמם מקבל טומאה. כילד מסמר שהתקינו וכו': להיות פותח בו את החבית. לנקב את החבית ולהוציא ממנו יין. הר"ם: **ע**ד שילרפנו. פירש הר"ב עד שילרפט באש לנורך הזה וכו' הר"ם. וז"ל הראב"ד רפ"י מהל' כלים לפי שהמסמר שנתקין בו

ה' מסמר. שם ה"א: העשוי לשמירה. שם ט"ב: כליה: המסמרות. שם ה"א: שלשה דברים. ע"כ: ה"א: העשוי לשמירה. ה"א: שם ה"א: אבן השעות. שם ה"א:

תוספות חדשים
[פסנה ה] בספר של שלחני. יש מסמר קבוע לפניו שהוא הולך בו את את המלחמים. (הרא"ש):

אליהו רבא
ה' עד שיצרפנו. שם מסמר שפותח בה חבית הוא דק מאד שריון שיהפנו בין עופו לנבית להוציא את המנוסה מהחבית והמנוסה עולה היטב חבית וזריון מסמר דק מאד לתחתו בזיון וזיון שהוא דק אם לא יצרפנו שבר עד שילרפט ויחזק:

תוספות אנשי שם
מלא ע"כ: לא נחשבה עשי' לנחמ' כיון שדרשו להטלטל כליהו און שיהיה ואזהר' לה קושי' המשי' (פ"א) (ג' כ'):

אם החבית נריך שיהיה חזק הרבה משאר מסמרות. הלכך בהתקנה לבדה חזו מטמא עד שילרפט באש וצמים. ע"כ. והרמב"ם מפרש עד שילרפט. ע"כ שיקרו בפטיש ויחדל אורו וישיבו בדמיון המקדח. ולורף שם לאומן המתכות. ע"כ: **מסמר של שלחני. פי' הר"ב**

בערך מסמר אם שמו צלחת כדי לשמור המסמר שלא יאבד טהור. עד שילרפטו מערבו עם כלי אחר ויהיה כלי ע"כ: שלשה דברים ר' ציווק בטמא וכו'. פי' לפי ששנה מחלוקתם של ר' דוק וחכמים בסוור חזר וכללם יחד ועוד אגב דבני למיתני מחלוקת ר"ג וחכמים הדר תנא מחלוקת ר' דוק

הוא כן אחר דבריהם כן כ"ל ע"כ: ה' העשוי לשמירה. פי' בערוך יוסף שלו וכתב עוד וארון של גרוסות ר' דוק מטמא וחכמים מטהרין כנאן הזכיר ר' דוק ראשונה ואח"כ חכמים מה שלא עשה כן בשאר המשניות מפני שהוא נריך לומר היתה עגלה שלו של מתכת טמאה לבדני חכמים על כן אחר דבריהם כן כ"ל ע"כ: ה' העשוי לשמירה. פי' בערוך

מלאכת שלמה
הוא כן אחר דבריהם כן כ"ל ע"כ: ה' העשוי לשמירה. פי' בערוך

תפארת יבין

יוד ממקום למקום: (ט) דאף שאין להעגלה צ"ק אפי' פשוטי כ"מ הוא ומק"ט. ולא אמרין דבטל העגלה לבני ארון שמתחיק מ"ס שאמק"ט. ונתיי כמתכת המשמש לעץ (כפי"ג מ"ז) דהוה רק במשמע להכלי בהשמיש הכלי. כפותחת ופין עבשה וחותם דקאמר ההם. אבל הכא נעשו לעטול להארון ע"י. השמים שהוב צפ"ע הוא ומק"ט ככל עגלה [פי"ד מ"ד]: (ט) סהם מסמר המק"ט מדמיוהו לתקוע בכותל. הו"ל מחובר לקרקע. רק הכא מיירי עששה בו מעשה שתיקמו בראשו כפי הראוי לפתוח עמו למה נריך בתוספתא לאוקמי בעיקמו. י"ל היינו באין חסר מעשה לתשמיש השני [ע"י הו"ס' ז"מ נ"ב ז' ד"ה התקיע]: (ט) ולא מחשב כאין לו שם צפ"ע. דכיון דהתקיעו להיות כמתפתח. הו' און שם מסמר עליו: (ט) אף שששה בו מעשה שיהא ראוי לסומן. אפי"ה אמק"ט. דבין השמישו תחלה שהיה לקרקע ובין דיעתו. ועי"י היוו מנקיטו כשנכנס: (ט) אף שששה בו מעשה שיהא ראוי לסומן. זה או זה אינו ממשויו השמים שיק"ט על ידו: (ט) לפתוח בו חבית נריך שיהיה מיוחד ודק דרשנה. ולפיכך אם לא ירשנו חסר צמית אחר שיתלבן באש. ישבר בתשמישו. וא"כ כל עוד שלא לרפו. הו"ל גולמי כלי מתכות שאמק"ט. ור"ע לטעמיה [פי"ד מ"א] דכשאר חסר מעשה רבה בגוף הכלי לא מחשב גולמי [ד"ה כשמע מהר"ג]: (ט) שתוקעו בכותל להניח עליו תריסין שלו. לספור עליהן מעוהו: (ט) מדמחובר לקרקע: (ע) לטעמיה אול דגם הוא מהטלטל לפעמים: (עא) נ"ל דלהכי הדר וכלל ליה תנא. לאשמעוין דבטולו

משנה אחרונה
הזמנה כגלגלם בלא תעשה. וכן נראה מדברי הרמב"ם בחבורו פ"י שכתב מסמר שהתקינו להיות פותח ונוטל בו או להוציא בו את הפתילה טמא. משמע בלא תעשה כלל דומיה לזהויה פתילה דכלא עיקום ומדוד נתיי לךך וכן מוכח לקמן פ"ב מ"ד ופכ"ו מ"ה דהתקינו בלא תעשה: **העשוי לשמירה** טהור. לשמירה לא בני מעשה ומשמע דאילו לפתוח ולנוטל דרישא בלא תעשה נתיי טמא והיינו כדפי' לגביל דהתקינו בלא תעשה: **הרמב"ם** מטהרין עד שילרפטו. ונראה דתעמא דר"ע משום דכלא לירוף נתיי מתי ע"י הדחק וס"ל כיון דחזי כל דהו לא מיקרי חסרון מלאכה ומיעמא בתעשה וחכמים סבדי דתשמיש מ"ס הדחק לא חשיב וס"ל פליגי ר"ע וחכמים כה"ג פ"ב מ"ד ופכ"ב מ"ט ופכ"ו מ"ט: **במסמר השלחני.** פי' הר"ב ששני להעמיד בו תריסין חטויות. ולריך לדקדק א"כ מ"ע ד' דוק דתעמא וכו' לית ליה כל התשמיש עם הקרקע טהור. ויוד תריסין חטויות משמשין לחטוי וס"ל למיתני מסמר על חטוי. וגם לפי' הרמב"ם שמשמש ששני לתלות בו המלחמים קשה דסימו נתיי משמע עם הקרקע כשאר מסמרות התקיעה ומ"ד דר"ל ולכל הפיקוחים קשים דס"ל למיתני הך סבדי מסמרים דלגביל כפולגתא דחכמים ר"ע. ולרע"ד ה' נראה דמסמר השלחני הוא הענין התעמרים דלחייבי בהו בתעמ' דכפא שגא יומד מסמר קתם להיות כלי. והשלחני מיוחד לו מסמר ומתקנו לשפף בו התעמנות מן התולדה והעירוש ולריך לפשוט דק ומד כמו סכין שיהא ראוי לגרוד ולשוף. ואם יחדו לךך דמי להתקיע לפתוח בו את החבית דלגביל דלחכמים טהור שמתוקר מלאכה וה"ל מתוקר השתם. ור"ל כ"ל כ"ע דכל שראוי פ"י הדחק און זו חסרון מלאכה וכו': **שלושה דברים כ"ל** תעמא. מיתם הא חו למתני וכו' מיתנא אחי לשמועין. והרא"ש דחק בהו. וי"ל משום דבטלה מס' כלים לא אשכחן דלחייבי בהו כ"ל בג מתיי חלת ובטולו תעמא. להכי

תוספות יום טוב כלים טבעת פרק יב עובדיה מברטנורה

בשנה אף גרופות של זיק. לפי ששמו כב עד שמכניסו בלור ומולאו. (הכ"ט):

כפ"ז מסיים וגרפה להאמה נקרא כנה. והלוח שנסרגלים עליה. היא הכן. ולפי אחד מן הפירושים שכתב מהר"ם זמ"ס אלהות ברפ"ח. הכנה מדה. והכן מחק. כמו שכתוב שם בשמו בס"ד. (ד"ה ובעשה). וכל לשיטת הר"ב והר"ש להכא שהכנה הלוח. והכן האמה] וכתב עוד ד"מ הכן זה

כגון שחסיים אונן. או און. או הכסים שלהן. שהן יושבים עליו. או שר"ך להחליקן ולהכותן. נקראים גולמים: חוץ משל אשברוע. גרסי'. והוא מין ארו. האשור. מהרגמין אשכרועי'. וגולמי כלים שנעשו מעץ זה. עהרין. לפי שקליפתו עבה וקשה. ואין חשבון כלים עד

ע"ן ע"ס. טמאים. חוץ משל אשברוע ז'. רבי יהודה אומר אף גרופית של זית שהורה ז"א. עד שתשלק ז"ב: מפני שהן מחוסרים שליקה. ופירשע. הוא עלי גופר. וכלים הנעשים ממנו

אין מלאכתן נגמרת אלא בשליקה. שמכניסים אותן באש ומולאין שלק ושוב אין יראים שמה יסדקו: גרופית של זית. ענף של זית קרוי גרופית כמו של האנה דנקרא ימור. ואם עשו כלי מן הגרופית. גולם הוא ולינו מקבל טומאה: עד שישלק. שיכנסו אותן בראש עד ביולאו השלק שלהן. ואין הלכה כר' יהודה:

שלמה י"ג נד"ו פי רשע ב' סיבות:

דמשום הכי קוראו פי רשע שנעשה ממנו תיבה לנדיק נח להנלל מן המזג של הרשעים. וכן גירסת הערוך פי רשע. ואפשר דגרסי' פירשע כולו תבה אחת: ר' יהודה אומר אף. אית דלא גרסי' מלה אף. גם הרי"א ז"ל מחקי'

יש בהרבה מקומות אלא הסוחרים ע"ן ארוך תקופה על לוח ובו מאזנים שישקלו בהם (ההובים). ולשון מהר"ם והכן והכנה. נ"ל מדה גדולה ומדה קטנה. כמו כנף צפרופה. בכתובות פ' אלמנה [דף ט"ז]. ועיין במסכת אלהות ריש פ"ח. ע"כ. והרמב"ם נראה שמפרש כמו הערוך: גרופית של זית. כת' הר"ב ענף של זית קרוי גרופית כו' וכ"כ הר"ש. ועיין מ"ש במשנה ג פרק ה ד"ב:

הך שנוין לעיל במח"י ספ"ב אלא דהתם תן הכידיס והכא תינא בערדיין והכל אחד והתם תן סמא"ס דבשל עץ מיירי אכל הכא בשל זוכיב וסוחרים עכ"ל ז"ל: בפירוש ר"ע ז"ל. ופי רשע הוא ע"י גופר אמר המלקט נלע"ד

יכין תפארת

ישר וסוה. נקרא בלשון המשנה כן. לויאל בל"א. אכל הלוח שמניח עליו הנייר בשעת שירטוט הוא נקרא כנה. ויש אומרים דכן הוא עץ ארוך כמקל לשקול בו. דעומער בל"א. וכנה הוא כעין מאזנים [ועי' פי' הר"ב לעיל ספ"ו. ומ"ש שם נד"ד]. וכולן מיירי שהן של מהטת וקמ"ל אף שהשימשן קל. ורק לזורך דבר אחר. אפ"ה מהשבו כלי ומקבל טומאה: (פ"ח) היינו שנגמר בית קבול של הכלי. אע"פ שהסר עדיין הרבה לנמר היקוטו [המכ"ס פ"ה מל"ס]: (ז') דקליפת העץ ההוא עב מאד. ולהכי כל שלא הסיר הקליפה הריא איתו מקבל טומאה: (ז"א) ענפי זית. הם עשה מהן כלי איתו מקבל טומאה: (ז"ב) היינו שיכניסנו באש להוליא השמן

ישראל יכין

שבגוף העץ שבו. וכל הך דיני כלי עץ לא שייכי הכא בפרקן דמיירי כולו בכלי מהטת. אכל דיני כלי עץ מפורשים מפט"ו עד פי"ח. ורק מהקאמר לעיל מינה דגולמי כלי מהכות לרנן איתו מקבל טומאה. אף שחבר רק קלה לתקוט. כגון שאין לר"ך רק לשוף ולכרכר [כחילין דף כ"ה ע"ג]. והדר תני דאילר וקולמס וכן וכנה דהוא ליה פשוטי כלי מהטת ואפילו הכי מקבל טומאה. להכי כדי שלא תפעה לומר דכל שכן כלי עץ הפשוטין עהרין מכל שכן שיסיו גולמין עהרין. קא משמע לן דטורר בכלי מהטת טמא בכלי עץ וכו' [כמבאר בחילין ע"ס]:

משנה

העץ. קמ"ל כיון דהחבל בפ"ס נמי לא חי בלא המטותלות און כהן שמתש אלא שניהם חשבון עיקר. אכל טולבו שאר און בהם חידוש ומדברי הכמ"ס נהנונו בפ"ס נכחה דקמ"ל דכולן יש שם בפ"ס. ואיתו מוכן דכל כה"ג לא לר"ך שדוע מפי הכריות. ועוד מ"ש הני האוכל מובא. ולפ"ד נכחה דקמ"ל אפ"ג דק"ל גולמי כלי מהטת עהרין הני מיד עמאין שאין ארס מקפיד עליהן לשוף ולשכך שאין עשוין לכבוד וגם און דמיסס יקרין ומיד דתו למלאכתן משמשין הן ואון מקפידין על לחטא ומריקה. ובפ"ק לחילין אמרי' איזוה גולמי כל

אחרונה

עשהוד לשוף לשכך משתם כל שאינו עמיד טמא מיד וכ"כ פי"ד מ"ה הסיוף מלימתי מקבל טומאה משיטופט והסיון משיטמיזה. ופי' הר"ב משיטמיזה להסיר חלודתו. משמע דסיון לא צבי שיפה ולחלות. אלא מיד מדי דלאו לורכיס בשופה טמא מיד וכן נכחה מדקמ"ל קיפא וכל גולמי כלי עץ עמא"ס. והוא דבר תימה מה ענין כלי עץ לכאן וכל הני פקדי אונס אלא בכלי מהטת. אלא משום דרישא קאמר דהני עמאין אפ"פ שהן גולמי אפ"ג דגולמי כלי מהטת עהרין הני שאין עשוין לכבוד ואון דמיהן יקרין הרי הם ככלי עץ וכל גולמי כלי עץ עמאין:

הלכתא גבורתא

פי"ב בכל המשניות שבפרקן אשמעינן דאף שפשוטי כ"ס מק"ס אפ"ה ישו' סבות שאמק"ס. (א) אם הוא תמיש בהטה וכלים. (ב) בשחבור לרקע. (ג) בשחבור דבר שאמק"ס. (ד) בשחבור לגולמי כלים. (ה) שאין לו שם פרסי לנצמו רק נקרא על שם כלי אחר שמשמש לו ככסוי כלי. וקנה טורה. (ו) כשאינו עשוי רק לסימן ולא לתשיש. ולפיכך לא ד"ל בכלל כלי מעשה שהוכרה תורה:

בללא דפרק יב

עליו היסוד. ומסדיין עליו הסמנים מק"ס. וכ"כ פשוטי כ"ס שמתובר לכל עץ העשוי לנחת אמק"ס רק בשיו לו תשיש קבוע בפ"ע. כ"ס שיהרו לחברו בקרקע אף שעדיין תיזש הוא אמק"ס:

משנה א מוכיר התנא ג' מיני כלים. פבעת. קירח. וששלת. שיש לכ"א מין הידובה לו. ואפ"ה א' פמא. וא' עהר. פבעת מדעשוי לכהנה וכלים. וכ"כ שלשלת העשוי לכפיתה. לתשיש בהמה. וקורות אסירם מהחבור לרקע. לזון עהרין:

משנה ב פשוטי כ"ע שחבור ביו מכת. והיוו הרוח דוא תכלית כל הכלי. או גם הפשוטי כ"ע מק"ס בכלי מהטת. אבל בשעיקר התשיש הוא הפשוטי כ"ע הנ"ל. והמתכות שחבור בו דוא רק לשיע קצת בשימוש או כולו דינו כפשוטי כ"ע. מהחבור דבר שאמק"ס. ובגון אונקלי שבמקל הכחשן מיהו אם בהמתכות הרוח שחבור לשאינו מק"ס. יש בו ב"ק. אפ"י בהכ"ז הפשוטי כ"ע דינו בכלי מהטת. ויו כרגל שבכמה חללות בו המצע לשכב עליו. או אף שאין לחיו שם בפ"ע. אפ"ה מק"ס משום דחבור להמשה שפ"ס. אבל דינו רק בכלי עץ. אבל ויו ברזל שחבור לנקליפין שומדק לראש ורגלי המשה. כולו אמק"ס מהחבור היו לנקליפין שהן פשוטי כ"ע שאמק"ס. והיוו אין לו שם בפ"ע. וכ"כ כל פשוטי כ"ס שחבור לכלי שאמק"ס. גם הוא אמק"ס:

משנה ג פשוטי כ"ס שאין לו רק שם כללי. ואי לא לסיימו יפה אם לא עם שם לוי. כגון כסוי אף שמשמש בו לפעמים. אפ"ה אמק"ס. ורק במיוחד לתשיש הרוח. כגון כסוי שני של רופאים. או דלת של מגרל שלחן שמטרחין

משנה ז אף שפבע דחשוב. אפ"ה ביעשה בה מעשה לטום תשיש מק"ס. ורוקא ברשאי לקיים סמכע עך כו'. שא"א לרמאות בו: משנה ח התנא הוכיר כאן כמה כלים שגראין כאילו אינן כלי. ואפ"ה מק"ס. גלמי כ"ע מק"ס. רק כשקליפתן עבה ביותר עהרין: